

LA TRIBUNA

Hem de tocar de peus a terra

A Brussel·les i a Andorra la Vella caldria aclarir què volem

JAUME

BARTUMEU
CASSANY

Excap de Govern

Escric aquesta tribuna quan el país és potser en el moment més desconcertant des del procés constituent del 1993. Potser també és el més delicat.

Fa quatre setmanes que a places i carrers, a oficines, despatxos, bars i restaurants es discuteix apassionadament amb relació a la proposta d'establir un acord d'associació del nostre país amb la Unió Europea.

Un projecte que té un abast que gairebé ningú no coneix, però que suposarà un encaix complicat amb les nostres normes legals i reglamentàries.

La idea d'Andorra, que vam deixar ben assentada a la Constitució del 1993, torna a presentar-se com la d'un país en construcció... o destrucció segons les passions i la posició política de qui parli.

Mentrestant, la conversa pública majoritària ja ha descomptat el fracàs de la negociació d'un acord d'associació i va un pas per davant, centrada en el resultat negatiu del referèndum que l'ha de segellar. Si això passa, el responsable serà el Govern, que va renunciar a la iniciativa informativa i a la formació de l'opinió pública.

Sembla evident que amb un acord d'associació amb la Unió Europea les normes europees ocuparan un lloc creixent en l'ordre jurídic andorrà. Força reglaments i diverses directives de la Comissió Europea, i també del Parlament Europeu, s'hauran de transposar a la nostra legislació sense deixar-nos gaire marge de maniobra.

Durant els darrers set anys els representants del Govern ho havien intentat dissimular a l'opinió pública i als agents econòmics i socials. Ara la qüestió ha quedat identificada. Es comprèn que la manca de transparència inquieta i, sovint, irrita.

Només som a l'inici d'un debat necessari sobre el dèficit democràtic del *modus operandi* negociador del Govern. Tenim camí a fer.

Vivim al segle XXI: ésser andorrà és també ésser europeu. La qüestió no és doncs la de saber si volem acostar-nos a Europa: som Europa. La qüestió és la de saber quin embrancament volem amb la Unió Europea.

La meua experiència de la negociació de l'Acord Monetari, els anys 2010 i 2011, em va confirmar que no ens podem girar d'esquena a Europa.

Per això, atenent l'experiència

que dona haver estat en responsabilitat en les institucions, vull dir que la defensa aferrissada d'una suposada sobirania andorrana em sembla un anacronisme heretat del segle XIX. La perspectiva de futur és la d'un bon embrancament amb la Unió Europea que reforci una Andorra social, laica i, sobretot, ambiciosa.

És en aquest sentit que soc profundament, apassionadament, totalment, favorable a reforçar els lligams amb les institucions europees.

No soc un eurobeat, ni encara menys un eurobeneit, que es pensi que associar-nos amb la Unió Europea és una solució miraculosa. No crec en els miracles. Soc un europeista de cor, de voluntat i, sobretot, de raó.

De raó perquè estic convençut que a Andorra li convé un bon acord, un bon compromís, amb una ponderació assenyada i realista, que s'empari en la declaració 3 a l'article 8 del Tractat de la Unió Europea que deixa assentat que es tindran en consideració les especificitats dels estats de petita dimensió territorial.

No ens podem acontentar de l'*statu quo ante* que pogué deixar clavat o immobilitzat el país en la situació actual. Però tampoc ens podem deixar encolomar garsa per perdir amb l'enganyós argument de la suposada "finestra d'oportunitat". No ens podem empassar tot el que els funcionaris de Brussel·les ens voldrien fer acceptar a correuita.

Precisament per això puc dir que la millor manera de perdre una negociació, o de perdre-s'hi, és entrar-hi sense idees, sense objectius i sense aliats.

Europa s'ha fet amb compromisos entre tradicions i pràctiques culturals, polítiques econòmiques i socials. Per a construir compromisos acceptables per totes les parts cal, tanmateix, que les parts que estan negociant sàpiguen el que volen i el que no

LA CONVERSA PÚBLICA JA HA DESCOMPTAT EL FRACÀS DE LA NEGOCIACIÓ

volen.

No tinc pas cap dubte que els funcionaris de la Comissió Europea saben el que volen i el que no volen. Amb l'afegit que el que volen i no volen no coincideix pas del tot, molt sovint, amb el que volen o no volen els veritables polítics, que no són pas ells sinó els membres del Consell de Ministres de la Unió Europea. D'aquí la nostra proposta de donar prioritat a la via intergovernamental entre Andorra i els països membres de la Unió Europea. I de reforçar les relacions bilaterals amb França i Espanya.

Estic convençut que la secretaria d'Estat del Govern que porta les converses amb la Comissió Europea no treballa amb una definició prou clara del que li convé o no li convé al país. La seva obsessió, que no pot amagar la feblesa del seu equipatge negociador, és la fotografia de conclusió de les negociacions amb la Comissió Europea tal com li exigeix el vicepresident Sefcovic, el mes de desembre del 2023. Volen aprofitar el que han reiteradament definit, infantilment, com una "finestra d'oportunitat".

El cap de Govern, Xavier Espot, va proposar al conjunt de partits polítics del país, el dia 7 de juny del 2023, un pacte d'Estat per avançar en la concreció de l'acord d'associació amb la Unió Europea. Una bona iniciativa que comporta una corresponsabilitat de tots els que vam rubricar, el passat primer d'agost, el document negociat del pacte d'Estat.

Avançar sobre la base d'un acostament constant d'experiències i de visions polítiques diferents suposa un fre per a accions i decisions ràpides com les

que ens voldria fer acceptar el Govern. Però un treball menys atabalat i més endreçat pot garantir contra els riscos d'error o d'irreflexió.

Al capdavant del que es tracta per a uns i altres, Govern, oposició al Consell General i moviments polítics que no són al Consell General en aquesta legislatura, és d'avaluar correctament les nostres forces –les del país– sense exagerar-les –és a dir, sobreestimar-les– ni menys-tenir-les. I de defensar els nostres interessos, els del país i de la gent d'Andorra.

I per això cal que el nostre país pugui escollir les seves prioritats. I només ho podrà fer havent pogut conèixer, estudiat i debatut un estudi de l'impacte –positiu i negatiu– que suposaria l'aplicació de l'acord d'associació. El Govern es va comprometre en la rúbrica del Pacte d'Estat per a la negociació d'un acord d'associació amb la Unió Europea, el dia 1 d'agost del 2023, a "... adoptar mesures concretes per tal d'establir ràpidament els informes d'avaluació sobre els impactes econòmics i socials, tant sectorials com d'abast general i global, de la participació d'Andorra al mercat interior, informació que serà pública i posada a l'abast de la ciutadania. L'objectiu és fer accessible a tots els actors concernits la informació detallada dels costos i oportunitats de l'associació amb la Unió Europea, per tal que tothom entengui que aquesta associació és un projecte que ha de beneficiar el futur del nostre país". Dos mesos després d'aquell compromís no hem vist ni l'espurna de cap estudi d'avaluació.

Esdevé indispensable que els responsables del Govern parlin, amb relació a les negociacions amb la Comissió Europea, un llenguatge de veritat, és a dir, que diguin què els han dit, què han dit ells, i què podem esperar de tot plegat.